

קבץ

שיחות מוהרא"ש

דבורים נוראים ונפלאים, מעוררים מעירים ומחזקים, אשר מתוך הנחל נובע מקור חכמה נובעים, להחיות נפש כל חי ומושם ושאון העברים, להתחזק בעבודת הבורא בכל דרגה שיהיו נמצאים

בענין מהותו חדש תמוז והעבודה המיוחדת שבו

אשר נשמעו מפי קדשו של כבוד קדשת
מרן מוהרא"ש שליט"א

ידבר מענין לעשות התקלה חדשה בחדש תמוז, שהוא זמן מסגל להתחדשות בתורה ולהתעורר בתשובה לפני תיקום הנוראים, ויגלה מהות החדש שצריך להתחזק בו בקדשת העינים, וידבר מענין פנים המן הרשע שלא היה יכול לקבל את התחזקות מרדכי תיהורי שגלה לנשמות ישראל אור אלקותו יתברך, וידבר מענין פסדר ושללא פסדר, וענין הצורף של החדש הזה – וכל זה איננו שנה ליי.

יצא לאור ערב שבת קדש פרישת קרח ערב ראש חדש תמוז תשע"ג

על ידי תלמידי מתיבתא 'היכל הקדש' חסידי פנקסלב

עיר הקדש ירושלים תובב"א

שיחות ברמזי ה'ד'ש תמוז

ידבר מענין לעשות התחלה חדשה ב'חדש תמוז, שהוא זמן מסגל להתחדשות בתורה ולהתעורר בתשובה לפני הימים הנוראים, ויגלה מהות ה'חדש שאצריך להתחזק בו בקדשת העינים, וידבר מענין פגם הזמן הרשע שלא היה יכול לסבל את התחזקות מרדכי היהודי שגלה לנשמות ישראל אור אלקותו ותפנה, וידבר מענין בסדר ושלל בסדר, וענין הצרות של ה'חדש הזה – "וכל זה איננו שנה לי".

מוהרא"ש נ"י אמר, שבהגיע ה'ד'ש תמוז פבר מריחים את הריח הקדוש של הימים הנוראים הבאים עלינו לטובה, וכמו שאמרו דורשי רשומות אשר תמוז ראשי תבות זמני תשובה ממשמשים ויבאים, פי מראש ה'ד'ש תמוז מתחיל הרבע האחרון של השנה, וכבר צריכים להתפונן לימי ראש השנה הקדושים.

ומוכא בכתבי האריז"ל (פרי עין חיים שער ראש השנה פרק ד), שהדדשי השנה נקראים "ראשי" חדשים, כי הם מרמזים בנגד החושים שיש בראש האדם, וחדשי תמוז ואב הם בנגד שתי העינים, עין שם, והנה עקר קדשת אדם נמדדת כפי קדשת עיניו, וכמו שפרשו צדיקים את הפסוק (בראשית לה, כא): "איה הקדשה היא בעינים", ולכן בסוף השנה עוסקים ביותר בתקון העינים, כדי להגיע אל ראש השנה בקדשה ובטהרה פראוי, ולא בהגם הסמ"ד מ"ם מתגבר ביותר לקלקל את קדשת העינים בחדשי תמוז ואב, שהם חדשי הקיץ, שאז הנסיון גדול מאד בשמירת עינים, כי דיקא בתדשים אלו יכולים לזכות לקדשה עליונה, אם זוכים לשמר את העינים פראוי.

ופעם בסעודת ראש הדיש תמוז, דבר מוהרא"ש, גרו יאיר, שיחה נפלאה על פי דברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ריו), תמ"ז ראשי תבות זכרו תורת משה (סוף מלאכי). וגם תמ"ז ראשי תבות זמן מתן תורתנו. כי בשבעה עשר בתמוז ירד משה רבנו מן הקר עם הלוחות, כדי לתן תורה לישראל, אבל בשראה את העגל, שבר את הלוחות בתחתית הקר, וזה גרם שכחת התורה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ערויבין נד ע"א): 'אלמלא לא נשתפרו הלוחות הראשונות לא נשתפחה תורה מישראל'. ולכן חסרה אות ו' מראשי

תבות תמוז, כי אות ו' מרמזת על הלוחות שהיו ארפן ו' ורחפן ו' (בבא בתרא יד ע"א), ואז בתמוז צריכים להמשיך הזכרון לתקן השכחה של שבירת הלוחות, עין שם כל זאת בדברי רבנו ז"ל. ואמר מוהרא"ש ג"ו, שראוי להבין מה רבנו ז"ל מלמד אותנו בתורה זאת, ואיזה למוד יוצא ממנה לעובדא ולמעשה.

והסביר מוהרא"ש ג"ו, שיוצא מדברי רבנו ז"ל התחזקות נפלאה להתמדת התורה ולמדת התשובה, ולעשות התחלה חדשה בחדש תמוז דיקא. כי מבאר בדברי רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן כו): 'שאף על פי שאצל העולם שכחה היא חפרון גדול בעיניהם, אבל בעיני שכחה היא מעלה גדולה, כי על ידי שכחה יכולים תמיד לשפח כל העבר, ולעשות התחלה חדשה, ולזכות לתשובה באמת. וכן בלמוד התורה, דיקא מחמת שאדם לומד ושוכח, על ידי זה יכול ללמד כל פעם בתשובה חדשה, ויהיו דברי תורה בעיניו כחדשים ממש, עין שם.

נמצא, שמשנה רבנו פעל דבר גדול בשבירת הלוחות בחדש תמוז, כי המשיך עליהם מדת השכחה כדי שישכחו מה שפגמו בעשית העגל, ויכלו לעשות תשובה באמת, וכן יתמידו בתורה בכל פעם

בתשובה חדשה (ענין לקטיו תלכות גרים הלכה ד' אות ו'). ולכן דיקא מהחדש תמוז נמשכים פחות עצומים לאדם לשפח כל העבר שלו ולעשות התחלה חדשה בתשובה ומצוות מעשים טובים, ולהכין עצמו לקראת ימי ראש השנה הקדושים, וכן לעשות התחלה חדשה בהתמדת התורה, וללמוד בתשובה כאלו עדין לא למד כלל מעולם.

נמצא, אשר כל ראשי התבות הפרמזים בתבת תמוז"ז שהם: זמני תשובה ממשמשים ובאים, וראשי תבות זכרו תורת משה וראשי תבות זמן מתן תורתנו - כלם קשורים זה בזה, כי דיקא על ידי הכחות של חדש תמוז יכולים לזכות לתשובה ולהתמדת התורה באמת, אשרי הזוכה להמשיך על עצמו קדשת חדש תמוז כראוי.

פעם דבר מוהרא"ש נ"י שיחה נפלאה, מענין הצרופ של השם תו"ה המאיר בחדש תמוז שהוא הוה"י, היוצא מסופי תבות הפסוק (אספר ה, יג): "וכל זה איננו שוה' לי", שהוא צרופ שם תו"ה בהפוך אתו ושלל בסדרן. ואמר, שיש לחבין איזו שיכות יש לפסוק זה

שאמר המן, בשעה שראה את מרדכי היהודי בשער המלך, לחדש תמוז.

והסבירו מוהרא"ש נ"י באפן נפלא, כי הנה מכאן בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן פב) שיש ענין של התגלות אלקות "בסדר" ו"שלא בסדר", "בסדר" הוא הארת פני ה' באפן גלוי ופתוח, שראים חסדי ה' על כל פרט ופרט של החיים, והשם יתברך מתגלה אלינו באהבה גדולה, וכל החיים מתנהגים בסדר יפה ונאה, ו"שלא בסדר" הוא הסתרת פני ה', שהשם יתברך מתלבש במדת הדין, ומתגלה אלינו במדת היראה, והחיים נראים הפוכים ושלא בסדר, חס ושלוש, והנה עקר השלמות הוא לקשר ה"שלא בסדר" אל "בסדר", הינו לדעת שבאמת לאמתו גם בתוך ה"שלא בסדר" נמצא אלקותו יתברך, והוא יתברך מסתתר בתוך ה"שלא בסדר" בהתלבשות נוראה כדי לעורר אותנו בתשובה, שנתעורר משנתנו העמקה ונחזור אליו יתברך, ותכף ומיד בפשטם מכיר שהשם יתברך נמצא בתוך ה"שלא בסדר", וקורא אליו יתברך משם: "רבנו של עולם, אני יודע שאתה נמצא בתוך כל מה שעובר עלי, כי אין שום מציאות מפלעדך כלל, אנא המתק מעלי כל הדינים, ופני שאזכה לקבל אור פניך, ולחרגיש שמחת החיים באמת" ... על ידי

זה ממתיק מעליו כל הדינים ומהפך החשך לאור ה"שלא בסדר"
 "לכסדר".

והנה בתקופת ימי מרדכי ואסתר, שהיתה בשבעים שנה אחר הרבן
 הבית, התגברה ההסתרה מאד, והיתה נראית כאלו הכל מתנהג
 "שלא בסדר", וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (הלוי קלט ע"ב) אסתר מן
 התורה מנין, שנאמר (דברים לא, יח): "ואנכי הסתר אסתיר פני" וגו',
 ומה היתה פח להמן ואחשוורוש לגזר גזרות רעות, ולהטיל אימה
 גדולה על נשמות ישראל, אבל מרדכי ואסתר שהיו צדיקי האמת
 שבדור, התגברו בכח גדול, וגילו ופרסמו שאין שום מציאות בלעדו
 יתברך בלל, וכל הפעם של הגזרה הוא רק לעזר נשמות ישראל
 בתשובה, ולקרב אותם אל השם יתברך, ולהכין אותם לבנין בית
 המקדש, ולכן לא התפעל מרדכי מפל הרע והעבודה זרה של המון,
 רק המשיך לגלות ולפרסם אלקותו יתברך לכל נשמות ישראל,
 ולחזק אותם על קיום התורה והמצוות, וזה אשר לא היה יכול המון
 לסבל בלל, וקרא ואמר "וכל זה איננו שוה לי" בכל עת אשר אני
 רואה את מרדכי היהודי יושב בשער המלך, כי איך יתכן שאפלו
 אחר כל הגזרות רעות וכל הסתרת הפנים, מרדכי עדין מחזיק
 בתמו, ואינו מתפעל בלל, רק ממשיך לגלות ולפרסם שהקדוש ברוך

הוא נמצא אתם עמם ואצלם, אפילו בתקף ההסתרה וה"שלא כסדר", שאלו הן סופי תבות של זה' איננו' שנה' לי' – הוה"י, שהוא שם הו"ה שלא כסדרן. אבל זה היה תפח של מרדכי הצדיק, שהיה יכול להפוך את החושף לאור, וה"שלא כסדר" ל"כסדר", ולגלות אלקותו יתברך גם שם.

וזהו הקשר לחדש תמוז, כי גם בחדש תמוז ארעו לאבותינו חמשה דברים רעים, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (תענית כו ע"ב): 'בשבעה עשר בתמוז נשתפרו הלוחות, ובטל התמידה, והבקעה העיר' וכו', והתגברה הסתרת פנים מאד, אבל בתוך כל הדברים גנוז טובו יתברך, והוא יתברך קורא אלינו לחזור אליו ולהתקרב אליו באמת, ולכן דיקא בימים אלו, אם אדם מתגבר על כל המניעות, ומסתפל לפניו מן ההסתרות – מוצא בהם אור נערב ונפלא מאד, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקיפוי מוהר"ן חלק א' סימן ריו) תמוז ראשי תבות זכרו תורת משה, וגם ראשי תבות זמן מ'תן תורתנו, שאף על פי שנשתפרו הלוחות אז – יכולים לזכות בהם לזכרון התורה, ולקבל התורה מחדש, ולכן אף על פי שהצרוף של חדש תמוז הוא הו"ה שלא כסדרן ובהפך אתון: הוה"י, אבל בפשטם יודע שגם ה"שלא

בְּסֵדֶר" הוּא "בְּסֵדֶר", וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִמְצָא שָׁם, אֲזִי מֵהַפֶּה כֵּל
הַחֲסִתָּהּ לְאוֹר גָּדוֹל, וְכֵל הַמְנִיעוֹת מִתְּהַפְכוֹת לְנַעֲיֵמוֹת.

וְעַל כֵּן מוּבָא מִצִּדֵּיקִים שֶׁהַדָּשׁ תַּמוּז וְאָב, שְׁבֻחָם שְׁלוֹשֶׁת הַשָּׁבוּעוֹת
שֶׁל בֵּין הַמְּצָרִים, מְסַגְּלִים מְאֹד לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְלְהַשְׁיֵג
הַשָּׂגוֹת אֲלֵקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵמוֹ שֶׁכִּתּוּב (אִיכָה א, א): "כֹּל רוֹדְפֵיהֶּ הַשְּׁיִגוּהָ
בֵּין הַמְּצָרִים" – כֹּל רוֹדְפֵי יְהוָה הָרוֹדְפִים אַחַר הַשָּׂגוֹת אֲלֵקוּתוֹ
יִתְבָּרַךְ – "הַשְּׁיִגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים" דִּיקָא.

אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמִּתְחַזֵּק מְאֹד בַּיָּמֵי הַדָּשׁ תַּמוּז לְהַפִּיךְ כֹּל הַחֲשֵׁךְ לְאוֹר,
וְאֵת הַפֶּה לְמִתּוֹק, כִּי יִזְכֶּה לְהַרְגִּישׁ טַעַם אַחַר כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ,
אֲשֶׁרֵי לוֹ.

